

Sammanställning av handlingsplaner och genomförandeansökningar för regional utveckling av socialt företagande och socialt entreprenörskap

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
METOD	3
DISPOSITION	3
RESULTATSAMMANSTÄLLNING	4
NATIONELLT	4
<i>IOP:er och upphandling</i>	4
<i>Kommuners arbete</i>	5
<i>Styrdokument och policy</i>	6
<i>Andra initiativ eller projekt</i>	8
<i>Regioners roll, fokus och koppling till regeringens strategi</i>	9
<i>Arenor, mötesplatser och egna företagsnätverk</i>	10
<i>Andra intressanta iakttagelser</i>	11
REGION BLEKINGE	11
REGION DALARNA	12
REGION GOTLAND	12
REGION GÄVLEBORG	13
REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN	14
REGION JÖNKÖPING	15
REGION KRONOBERG	16
REGION NORRBOTTEN	16
REGION SKÅNE	17
REGION STOCKHOLM	18
REGION SÖRMLAND	19
REGION UPPSALA	20
VÄSTRA GÖTALAND REGIONEN	20
REGION VÄSTERBOTTEN	21
REGION VÄSTERNORRLAND	22
REGION VÄSTMANLAND	23
REGION ÖREBRO	23
REGION ÖSTERGÖTLAND	24
AVSLUTNING	25
REFERENSER	26

Inledning

Under 2018 har Tillväxtverket gett regionala utvecklingsaktörer möjlighet att söka finansiering för att utveckla socialt företagande och socialt entreprenörskap i sin region. Detta har skett i två steg: Utlysning 1, med syfte att göra en förstudie som skulle resultera i en handlingsplan för att stärka socialt entreprenörskap och socialt företagande; Utlysning 2, med syfte att genomföra handlingsplanen.¹

Denna rapport syftar till att ge en översiktlig sammanställning av regionernas handlingsplaner och genomförandeansökningar som producerats i samband med dessa utlysningar. Rapporten är gjord på uppdrag av Tillväxtverket under januari 2019.

Metod

Som underlag för rapporten har regionernas handlingsplaner (18 st.) och genomförande-undersökningar (17 st.) använts. Därtill även *Regeringens strategi för sociala företag – ett hållbart samhälle genom socialt företagande och social innovation* samt de utlysningstexter som producerats av Tillväxtverket.

I processen har främst textanalys använts för att identifiera de områden och sakfrågor som uppdraget beskriver. Därtill har även en mindre tematisk analys gjorts för att identifiera eventuella andra områden eller sakfrågor som skulle kunna vara av intresse, i enlighet med den sista punkten i uppdragsbeskrivningen.

Rapporten avser svara på följande frågeställningar som fastställts av Tillväxtverket i uppdragsformuleringen:

- regionens och kommuners arbete med IOPer, inkl. antal, inriktning och partners,
- regionens och kommuners arbete med offentlig upphandling, inkl. inriktning, antal och involverade aktörer,
- vilka kommuner som arbetar aktivt eller är på gång med socialt företagande, inkl. fokus och engagerade förvaltningar,
- vilka regioner och kommuner som har styrdokument som policies/strategier för socialt företagande och socialt entreprenörer,
- andra projekt och initiativ som berör socialt företagande (ERUF, ESF, Vinnova, andra),
- regionens roll och fokus, samt hur de har valt att organisera sitt arbete (kopplingar till regeringens fem strategiområden),
- vilka regioner och kommuner har arenor/mötesplatser för sociala företag, sociala entreprenörer och offentliga aktörer?
- vilka kommuners egna företagsnätverk arbetar med att stärka samarbete mellan traditionellt näringsliv och sociala entreprenörer,
- andra intressanta iakttagelser.

Disposition

Enligt uppdragsbeskrivningen ska sammanställningen göras både nationellt och regionalt. Rapporten börjar således med en sammanställning på nationell nivå och därefter följer sammanställningar för varje region. Under varje rubrik besvaras de olika frågeställningarna i löpande text: IOP:er, offentlig upphandling, kommuners arbete, styrdokument/policies, övriga projekt, regioners fokus, roll och koppling till regeringens strategi, mötesplatser och kommuners egna företagsnätverk. I

---

¹ Utlysningstexten för genomförandeprojekten och Utlysningstexten för handlingsplanerna, Tillväxtverket.

sammanställningen på nationell nivå finns en tabell över andra projekt och initiativ som berör socialt företagande och som framgår av handlingsplanerna och/eller genomförandeansökningarna. Det finns också en tabell över de utvalda prioriteringarna i relation till regeringens strategiområden. I underlaget saknas för mycket data för att kunna göra tabeller över ex. IOP:er eller andra typer av upphandling.

Resultatsammanställning

Nationellt

IOP:er och upphandling

Arbetet med IOP:er i de olika regionerna och kommunerna ser väldigt olika ut. Några har kommit relativt långt, och det finns flera partnerskap inom dessa regioner, exempelvis Skåne. På andra ställen har man ännu inte tecknat denna typ av partnerskap. I en stor majoritet av handlingsplanerna och genomförandeansökningarna nämns möjligheten till IOP, men endast ett fåtal anger exakt antal och ännu färre fördjupar vilka inriktningar som finns och parter. Därför kan heller inte något speciellt antal redovisas. Däremot kan det sägas att tendensen ser ut att vara uppåtående och majoriteten nämner detta som en viktig möjlighet, men att det behövs mer kunskap, både hos offentliga aktörer och möjliga partners, för att fler IOP ska tecknas.

En liknande bild finns gällande offentlig upphandling. På ett par ställen finns flera exempel på upphandlingar som genomförts med exempelvis sociala hänsyn. Här nämns heller inte några direkta antal, utan mängden beskrivs med ord som "få, några, flera" i handlingsplanerna och genomförandeansökningarna. På vissa ställen finns ett utvecklat regionalt samarbete, ex. i Dalarna genom en samlade upphandlingsorganisation, Upphandlingsdialog Dalarna (UDD).

Tabell 1. Vilka regioner och kommuner är intresserade av att arbeta med IOP och upphandling.

Region	Har arbetat med IOP/ Är intresserad av att arbeta med IOP och upphandling?
Blekinge	Intresse finns hos regionen, annars nämns IOP inte särskilt.
Dalarna	Regionen är intresserad av att styrka arbetet och ämnar göra detta genom Upphandlingsdialog Dalarna, en regionövergripande organisation.
Gävleborg	I dokumenten nämns att två kommuner genomfört reserverade upphandlingar. Ingen nämns vid namn. Regionen är också intresserad.
Gotland	Handlingsplanen nämner ingen kommun specifikt. Dock finns avtal mellan ASF och regionen och länsstyrelsen inom ramen för LOU.
Jämtland-Härjedalen	Regionen har intresse av att styrka arbetet i regionen och i kommunerna. Östersund och Krokoms kommun har slutit avtal.
Jönköping	Intresse finns hos hälften av länets kommuner. Ingen nämns specifikt. Regionen avser att arbeta med frågan.
Kronoberg	Region Kronoberg har intresse, vilka kommuner som skulle kunna vara speciellt intresserade nämns inte. Inga IOP omnämns.
Norrbottnen	Finns stort intresse hos regionen. Den kommun som nämns är Boden, som tecknat IOP.
Skåne	Det finns ett ökat intresse för IOP hos regionen och "kommuner", och fler som ingår partnerskap. Ingen nämns specifikt.

Stockholm	Intresse från regionens sida. Det finns IOP i regionen mellan offentliga aktörer och sociala företag/ideella organisationer. Ingen kommun omnämns specifikt.
Sörmland	Det finns intresse från regionens sida. Inga kommuner omnämns specifikt.
Uppsala	Stort intresse hos regionen och Uppsala kommun. Det finns ett fåtal IOP.
Västra Götaland	Det finns ett intresse hos regionen och hos "flera kommuner". Göteborg stad och Vänersborg kommun lyfts fram som exempel på de som kommit igång med bl.a. reserverade kontrakt.
Västerbotten	Region Västerbotten är intresserade och kommunerna Umeå & Skellefteå har IOP.
Västernorrland	Intresse finns hos regionen. Intresse finns även hos kommunerna. Sundsvall nämns som exempel.
Västmanland	Vid tidpunkten för framtagning av handlingsplanen kunde inga processer för att upphandling mellan region/ kommuner och sociala företag identifieras. Intresse finns hos regionen. Västerås kommun har tecknat IOP.
Örebro	Finns ett stort intresse hos regionen och hos kommunerna, men det ser olika ut i olika kommuner. Ingen nämns specifikt. Finns ett relativt strukturerat samverkansarbete kring upphandling inom regionen med kommunernas upphandlare.
Östergötland	Tas upp i väldigt liten utsträckning, mer kunskap önskas – så intresse finns. Vilka kommuner som är specifikt intresserade framgår inte.

Kommuners arbete

Övergripande finns det ett aktivt arbete i flera kommuner, men det ser väldigt olika ut både mellan regioner och inom regioner. På några ställen skiljer det sig mycket mellan stad och landsbygd, speciellt i relation till utveckling av samverkan med arbetsintegrerade sociala företag (hädanefter benämnt ASF). En stor majoritet av regionerna anger i handlingsplanerna och genomförandansökningarna att det finns ett ökat intresse bland kommunerna för frågor om socialt företagande och socialt entreprenörskap i relation till att möta viktiga samhällsutmaningar inom olika områden – specifikt lyfts här att stödja olika grupper som på olika sätt står långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden.

En del har själva initierat ett fördjupat arbete och/eller projekt för att sätta fokus på och öka samverkan med sociala företag, sociala entreprenörer och andra viktiga lokala aktörer, exempelvis olika företagsfrämjande organisationer eller andra projekt/insatser som genomförts parallellt. Flera anger är att det finns ett behov av mer kunskap om och förståelse för socialt företagande, socialt entreprenörskap och hur man kan lösa framtidens behov tillsammans i många kommuner. I dagsläget är begreppet starkt kopplat till ASF i många kommuner.

Tabell 2. Kommuner som pekats ut som intresserade att arbeta med socialt företagande.

Region	Vilka kommuner pekats ut som intresserade av att arbeta med socialt företagande?
Blekinge	Karlskrona, Karlshamn och Ronneby kommun
Dalarna	Älvdalen, Mora, Orsa, Malung-Sälen samt Ludvika/Smedjebacken. Borlänge lyfts också fram.

Gävleborg	ASF finns i alla länets kommuner. Flera är intresserade av ökat samarbete. Inga nämns specifikt.
Gotland	Ingen kommun nämns specifikt i handlingsplanen.
Jämtland-Härjedalen	Östersund, Krokoms, Härjedalen och Åre kommun har i gång med arbetet med sociala företag. Andra kommuner nämns inte.
Jönköping	Flera kommuner samarbetar med lokala ASF och ett par har påbörjat arbete med upphandling med sociala hänsyn. Ingen nämns specifikt.
Kronoberg	ASF finns i Ljungby kommun och Växjö kommun. Initiativ för att starta ASF finns i Markaryd, Älmhult och Alvesta.
Norrbottnen	Bodens kommun, Luleå kommun, och Piteå kommun. Det nämns att "flera kommuner visar intresse för socialt företagande", men inte mer specifikt än så.
Skåne	Intresset uppges vara ökande, ingen kommun nämns specifikt.
Stockholm	Ingen kommun nämns specifikt.
Sörmland	Eskilstuna, Nyköping och Gnesta kommun har pågående initiativ som rör socialt företagande.
Uppsala	Uppsala kommun nämns, ingen annan kommun nämns specifikt.
Västra Götaland	Göteborg, Karlsborg, Sotenäs, Tidaholm, Töreboda och Vänersborg har tagit olika initiativ mot socialt företagande.
Västerbotten	Umeå, Skellefteå, Malå, Sorsele. Projekt pågår i Åsele, Dorotea, Vilhelmina, Storuman. Lycksele har också initiativ.
Västernorrland	Sundsvall, Härnösand, Timrå, Kramfors, Örnsköldsvik
Västmanland	Västerås kommun. Överlag tycker man att det är en viktig fråga i kommunerna, men det är främst ASF som hamnar i fokus.
Örebro	Finns ett intresse, men ingen kommun nämns specifikt.
Östergötland	Fokus har främst legat på ASF. Intresset varierar – ingen kommun nämns specifikt.

Styrdokument och policy

Ett fåtal regioner och kommuner har utvecklats styrdokument, policys eller strategier för socialt företagande och socialt entreprenörskap. Till de regioner och kommuner som har tagit fram överenskommelser och integrerat socialt företagande i sina regionala utvecklingsstrategier (RUS) hör bl.a. Region Skåne, Region Gotland och Östersund kommun. I majoriteten av regionerna finns inga styrdokument som specifikt lyfter fram socialt företagande, däremot innehåller de skrivningar om en hållbar regional utveckling och tillväxt, och i detta arbete uppges socialt företagande och socialt entreprenörskap knyta väl an. Några har valt att i det kommande arbetet delvis arbeta för att integrera frågorna i utvecklandet av nya RUS.

Tabell 3. Vilka regioner och kommuner har styrdokument och policys.

Region	Finns policy eller andra styrdokument kring socialt företagande?
Blekinge	Policy- och styrdokument samt handlingsplaner för ASF i kommunerna Karlskrona, Karlshamn och Ronneby.
Dalarna	På regional nivå saknas policy/styrdokument. Fler kommuner håller på att utveckla policys. I Mora och Borlänge finns redan policys/riktlinjer kopplade till socialt företagande.
Gävleborg	Nämns ej. På regional nivå omnämns ASF i innovationsstrategiskt dokument.
Gotland	Policy finns på regional nivå sedan 2014.
Jämtland-Härjedalen	Finns inte på regional nivå. Östersund kommun har policy för socialt företagande.
Jönköping	En kommun har antagit policy kopplat till IOP, men vilken nämns inte.
Kronoberg	Regionen har en handlingsplan för socialt entreprenörskap. På kommunal nivå finns ett pågående arbete med att ta fram policy – men vilka kommuner det gäller nämns inte.
Norrbottnen	Det finns inga direkta policys eller styrdokument kring socialt företagande. På senare år har socialt entreprenörskap, innovationer och företagande lyfts i större utsträckning i regionala strategiska dokument.
Skåne	Det finns överenskommelser både på regional och kommunal nivå om samverkan kring socialt företagande och strategiska partnerskap mellan aktörer i regionen. Ingen nämns specifikt.
Stockholm	Inga policys eller styrdokument specifikt kring socialt företagande nämns.
Sörmland	Inga policys eller styrdokument specifikt kring socialt företagande nämns.
Uppsala	Finns ej på regional nivå. Uppsala kommun har riktlinjer för socialt företagande och socialt entreprenörskap.
Västra Götaland	På regional nivå tas socialt företagande upp i gällande RUS. Det finns även ett program för social ekonomi i regionen samt en överenskommelse mellan region och den sociala ekonomins organisationer. Liknande överenskommelser finns i kommunerna Göteborg, Uddevalla och Borås. I kommunerna: Göteborg, Karlsborg, Sotenäs, Tidaholm, Töreboda och Vänersborg, finns policy för ASF.
Västerbotten	Skellefteå kommun har policy för samhällsentreprenörskap.
Västernorrland	Finns ej på regional nivå. Överenskommelse med den idéburna sektorn tecknades i 2017. Härnösand kommun har policy för hållbar välfärd. Timrå kommun har en policy/överenskommelse för idéburen verksamhet. På gång i Kramfors, Örnsköldsvik och Sundsvall.
Västmanland	Finns inte på regional nivå. På lokal nivå finns överenskommelser i Sala kommun och Västerås.
Örebro	Socialt företagande och socialt entreprenörskap har tydliggjorts i nuvarande RUS. Policy saknas – men det finns mycket kopplat till den nya RUS. I

	kommunerna finns socialt företagande i olika strategier osv. Ingen kommun nämns specifikt.
Östergötland	Finns inte på regional nivå. Nämns inte om det förekommer på kommunal nivå.

Andra initiativ eller projekt

Det finns en stor mängd projekt och initiativ som berör socialt företagande i regionerna. Dessa är listade i tabell 1 nedan. Observera att listan ej är komplett, då projekt och initiativ tas upp i varierande utsträckning och termer i de olika handlingsplanerna och genomförande-ansökningarna.

Tabell 4. Initiativ i olika regioner.

Projekt/initiativ namn	Finansiär	Inom vilken region
ASF-akademien	ESF	Dalarna, Jönköping, Sörmland, Västra götaland, Västernorrland, Östergötland
Trappa upp nationellt	Tillväxtverket	Blekinge, Dalarna
Samarkand2015		Dalarna
Framsteg		Gävleborg, Västmanland, Örebro, Östergötland
Innovationsklivet	ERUF	Gävleborg
SMICE		Jämtland Härjedalen
Grönt center	Leader	Jämtland Härjedalen
RESENS		Jämtland Härjedalen, Västernorrland
Ökat arbetskraftutbud i gränsregionen		Jämtland Härjedalen (Åre kommun)
SIRU	ERUF, Region Jönköping	Jönköping
Start up Hub	Leader och Sävsjö kommun	Jönköping
Trappsteget	ESF	Jönköping
Nationell kunskapsplattform	ESF	Jönköping, Skåne
SÖKA		Kronoberg
Social Innovation Camp		Kronoberg
St.Mary		Norrbottnen
SEMPRE		Norrbottnen
SoPact	ERUF	Skåne
Möjligheter i Mellanrud		Skåne
Biosfärområde i Vombsjöänkan	Leader	Skåne
Kugghjulet	ESF	Stockholm
MIA	ESF	Stockholm
Care of business Social Innovation	Vinnova	Stockholm
STAR		Västra götaland
Creative growth and cultural diversity		Västra götaland
One Stop Future Shop	ERUF	Västra götaland
Stadslandet	ERUF	Västra götaland
Sharing Cities	Vinnova	Västra götaland, Västerbotten
COLL	EaSI	Västra götaland
The Expand		Västra götaland
SIKT		Västerbotten
INFÖRSIKT		Västerbotten
ASI		Västerbotten
SPRINT		Västernorrland

The Yes Way		Västernorrland
Take off	ESF	Västmanland
Cross Over Free Space	ERUF	Västmanland
RaiSE	Interreg Europe	Örebro
Right Agenda Accelerator	Vinnova	Östergötland

Regioners roll, fokus och koppling till regeringens strategi

De flesta regioner fokuserar på kunskaphöjande insatser och aktiviteter på olika sätt. Det handlar om insatser gentemot offentliga aktörer, företagsfrämjande och andra för att på så sätt bl.a. öka samverkan dem mellan samt att de synliggörs för varandra. Störstadelen har valt en samordnande och/eller strategisk roll för arbetet med socialt företagande och socialt entreprenörskap.

Genomgående adresserar regionerna alla regeringens strategiområden i sina handlingsplaner, speciellt i relation till identifiering av utmaningar kring socialt företagande inom respektive region. Bland de utvalda prioriteringarna är kopplingen till strategiområde ett (1) och två (2) det som förekommer oftast och tydligast, men även strategiområde fem (5) förekommer i stor utsträckning. När det gäller strategiområde tre (3) och fyra (4) tas dessa ofta upp som viktiga bitar, men det är mer sällan att de utvalda prioriteringarna och dess aktiviteter kretsar runt dessa frågor.

Tabell 5. Regeringens fem strategiområden: (1), (2), (3), (4) och (5) i relation till utvalda prioriteringar.

Region	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Blekinge	x	x			x
Dalarna	x	x	x	x	x
Gotland	x				x
Gävleborg		x	x		x
Jämtland Härjedalen	x	x			
Jönköping	x				x
Kronoberg	x	x			
Norrbottnen		x	x		x
Skåne	x	x			x
Stockholm	x	x	x	x	x
Sörmland	x	x			
Uppsala	x	x		x	
Västra götaland	x	x	x	x	
Västerbotten	x	x			
Västernorrland	x				x
Västmanland	x	x	x	x	x
Örebro		x		x	x
Östergötland	x	x	x		x
Totalt	15	15	7	6	12

Det är olika hur detaljerat regionerna beskriver organiseringen av det framtida arbetet, men det framgår tydligt att en stor majoritet på olika sätt kommer använda sig av styr- och/eller referensgrupper som kommer följa projektets gång. Flertalet nämner också vikten av att involvera relevanta parter i arbetet då det anses vara en förutsättning för ett väl förankrat och långsiktigt arbete. I arbetet med det kommande projektet planerar flera att driva det som ett samverkansprojekt med exempelvis Coompanion som partner.

Tabell 6. Vilka kommuner vill regionerna specifikt samarbeta med.

Region	Kommuner som regionerna vill samarbeta med
Blekinge	Alla fem kommuner i regionen.
Dalarna	Relevant personal i kommunerna. Närmare beskrivning saknas.
Gävleborg	Nämns inte i dokumentationen.
Gotland	Nämns inte i dokumentationen.
Jämtland-Härjedalen	Alla åtta kommuner kommer involveras i kommande projekt genom seminarium. Östersund kommun är samverkanspart, enligt genomförandeansökan.
Jönköping	Nämns inte i dokumentationen.
Kronoberg	Alla kommuner, genom att kartläggning ska genomföras och att kunskapen om sociala företag anses bristfällig i många kommuner. Ingen nämns specifikt.
Norrbottnen	Alla kommuner ska involveras i genomförandet av prioritering 2. Ingen specifik kommun nämns.
Skåne	Alla kommuner kommer involveras i bl.a. Genomförande av prioritering 3.
Stockholm	Stockholm stad, Lidingö stad, Upplands-Bro kommun och Botkyrka kommun. Önskar deltagande från fler, spec för genomförande av prioritering 3.
Sörmland	Eskilstuna, Gnesta och Nyköping.
Uppsala	Uppsala kommun specifikt, men alla kommuner kommer involveras i de olika prioriteringarna 1 och 2.
Västra Götaland	Specificeras inte. "Kommuner med erfarenhet av upphandling med sociala hänsyn" samt "Bidragsgivande kommuner".
Västerbotten	Umeå, Skellefteå, Malå, Sorsele
Västernorrland	Alla kommer ska involveras i prioritering 1. Ingen nämns specifikt.
Västmanland	Ingen nämns specifikt. Alla kommuner kommer involveras i valda prioriteringar.
Örebro	Ingen nämns specifikt.
Östergötland	Ingen nämns specifikt.

Arenor, mötesplatser och egna företagsnätverk

Det är inte helt tydligt i många handlingsplaner om det finns arenor och/eller mötesplatser för sociala företag, sociala entreprenörer och offentliga aktörer. I alla handlingsplaner lyfts Coompanion fram som en viktig aktör i relation till de sociala företagen, men det är inte alltid helt tydligt om det finns ett strukturerat samarbete mellan just Coompanion, de sociala företagen och offentliga aktörer. På många ställen finns olika typer av mer eller mindre formaliserade nätverk för sociala företag eller sociala entreprenörer som i sin tur har kontaktytor mot offentliga aktörer, exempelvis ASF-nätverket i Region Dalarna, men även på gentemot andra aktörer.

I Malmö finns Mötesplatsen för social innovation, som är en nationell kunskapsnod för sociala innovation och som är en viktig arena både i regionen, men även nationellt.

En del arenor har skapats i samband med olika projekt och aktiviteter i regionerna, och det finns på en flera ställen en önskan om att bygga vidare på nätverk och arenor som bildats i samband med dessa.

Generellt omnämns inte kommuners egna företagsnätverk speciellt i handlingsplaner och/eller genomförandeansökningar. Däremot lyfts på flera ställen att det finns olika typer av samverkan mellan det traditionella näringslivet och sociala företag/sociala entreprenörer inom regionen.

Andra intressanta iakttagelser

Nedan presenteras två iakttagelser som gjorts.

- Ett återkommande ämne i de flesta handlingsplanerna och genomförande-ansökningarna är att det råder en viss begreppsförvirring kring socialt företagande, socialt entreprenörskap och sociala innovationer. Några regioner har valt att i sina handlingsplaner främst utgå från ASF, medans andra har ett bredare angreppssätt.
- Flera regioner har många initiativ som kanske inte alltid definieras som socialt företagande, men där den drivande faktorn är andra typer av hållbarhetsdimensioner som ekologi, grön energi och cirkulär ekonomi.

Region Blekinge

I inlämnad handlingsplan och genomförandeundersökning skriver region Blekinge att de sociala företagen är en väldigt utnyttjad resurs i relation till att leverera tjänster till offentlig sektor. I nuläget verkar det inte finnas några IOP:er, reserverade kontrakt eller upphandling med sociala hänsyn. Regionen ser dock stora möjligheter med en ökad samverkan mellan sociala företag och offentlig sektor i förhållande till att möta framtida samhällsutmaningar. För att nå dit, värderar regionen att det behövs mer kunskap om bl.a. det legala utrymmet i relation till upphandling samt mer kunskap om vilka olika möjligheter som finns (IOP, sociala hänsyn, osv.). Region Blekinge adresserar detta genom prioritering tre (3) i handlingsplanen, som bl.a. har som syfte att stärka upphandling som främjar de sociala företagen.

Det strategiska arbetet med policy och styrdokument initierades i projektet ”Social Inkludering och Tillväxt i Blekinge” som avslutas under våren 2019. Enligt handlingsplanen har projektet resulterat i väl förankrade policydokument och principer för styrning och därtill ett pågående arbete med att utveckla konkreta handlingsplaner i tre kommuner (Karlskrona, Karlshamn och Ronneby) för att främja ASF. Inom ramen för prioritering ett (1) i handlingsplanen är ett av målen att integrera sociala företag i regionala och lokala utvecklingsstrategier.

I regionen pågår två andra projekt med koppling till sociala företag och socialt entreprenörskap: ”Trappa upp nationellt” som finansieras av Tillväxtverket och ett Leader-finansierat projekt i samverkan med Coompanion Blekinge och Coompanion Kalmar.

Det finns ingen direkt mötesplats/arena för sociala företag, sociala entreprenörer och offentlig sektor i regionen, och det framgår inte av underlaget huruvida kommunernas egna företagsnätverk arbetar med att stärka samarbete mellan traditionellt näringsliv och sociala entreprenörer.

Det som tas upp i handlingsplanen och genomförandeundersökningen är nationella aktörer som finns representerade regionalt och lokalt: Coompanion, Nyföretagarecentrum och ALMI. Regionalt finns även Tillväxtforum i Blekinge som planerar och samordnar utvecklingsarbetet i regionen och inom

ramen för projektet ”Social Inkludering och Tillväxt i Blekinge” har ett inkubatorprogram tagits fram, kallat Blinken.

Regionen har valt att fokusera på kunskapsspridning – genom en kommun- och sektors-övergripande arbets-/styrgrupp för att främja en regional struktur i detta syfte. Prioriteringarna adresserar strategiområde 1) Behov och efterfrågan, 2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen, och 5) Utveckla kunskap och mötesplatser. Vidare avser regionen att aktivt och konkret stödja det strategiska utvecklingsarbetet, och pekar på vikten av ett gemensamt ägarskap mellan involverade aktörer för att uppnå bäst resultat på sikt.

Region Dalarna

I Region Dalarna finns en samlande organisation för upphandlingsfrågor och som verkar som stödjande organ på regional och lokal nivå, Upphandlingsdialog Dalarna (UDD). Under hösten 2018 har de genomfört kompetensinsatser för upphandlare och inköpare om upphandling med sociala hänsyn. I kommunerna som ingår i regionen finns det enligt handlingsplanen flera exempel på upphandlingar med sociala hänsyn, speciellt med ASF. Under kommande projekt önskar man ta fram någon typ av material med rekommendationer i relation till upphandlingsreglerna, för att på så sätt förenkla lagens intentioner och visa hur ex. IOP kan användas. Varken i handlingsplan eller genomförandansökning framgår det huruvida det finns IOP i regionen, vilket kan tolkas som att det inte finns några i nuläget.

Ett tidigare regionalt projekt ”Utveckling av ASF Dalarna”, resulterade i att lokala stödplattformar har utvecklats på kommunal nivå. Borlänge kommun deltar i det nationella projektet ”Trappa upp nationellt” och policies är på gång både i Borlänge och Mora kommun. ASF finns i 8 av länets kommuner, totalt finns 16 ASF. I regionen finns även det nationella ESF-finansierade projektet ”ASF-akademien” av Coompanion samt Samarkand2015. På regional nivå finns ännu ingen policy eller styrdokument, dock är det en prioritering för regionen att integrera sociala företag i den kommande RUS som är under utveckling 2018/2019.

ASF-nätverket är ett nätverk som syftar till att stödja samverkan mellan ASF och offentliga aktörer. Representanter från bl.a. Finsam och arbetsförmedlingen ingår i nätverket. Det finns också en intention om att skapa en Social Business Board, enligt handlingsplanens prioritering ett (1).

Region Dalarna vill ta ett tydlig roll i lednings- och styrningsarbetet för utveckling av socialt företagande och socialt entreprenörskap genom kommande projekt. Målet är att det löpande och på sikt ska implementeras i ordinarie verksamhet. I handlingsplanen adresseras alla fem strategiområden och kopplas på ett tydligt sätt till de olika aktiviteterna och målen för kommande prioriteringar.

Region Gotland

Region Gotland är den region som har flest sociala företag i relation till befolkningens mängd i Sverige. Det betyder att det finns många ramavtal och uppdragsavtal mellan sociala företag och offentliga aktörer så som kommuner, regionen, länsstyrelsen och arbetsförmedlingen. Ännu finns inga IOP inom regionen, och IOP:er nämns inte på något ställe i handlingsplanen². Däremot omnämns upphandlingsarbetet och här lyfter regionen vikten av att anpassa förfrågningsunderlag så att dessa kan rymma företag som i första hand inte är vinstutdelande.

---

² Region Gotland har endast en handlingsplan och i underlaget till rapporten ingår ingen genomförande ansökan från Region Gotland.

Sedan 2014 finns en regional policy för att utveckla och stärka det sociala företagandet. Men det saknas en övergripande regional strategi och forum för sociala företag och socialt entreprenörskap enligt handlingsplanen. Ett annat styrdokument som är relevant i sammanhanget är Tillväxtprogram för Gotland 2016-2020, där företagsfrämjande är en av sex utpekade utvecklingsområden.

Det pågår flera insatser i regionen som kan kopplas till socialt företagande; bl.a. genomförde Leader en utbildningsinsats under 2018 för att stärka de ekonomiskt-administrativa kunskaperna och rutinerna; det finns medel från Socialfonden för att höja kompetensen i existerande sociala företag, specifikt ASF, under 2019. Därutöver finns Mikrofonden Öst som kan ställa ut garantier för företagslån, Almi som kan förmedla mikrolån, Coompanion som kan bidra med utbildningar och nätverk samt nätverket Hållbara Gotland som arbetar med att implementera hållbarhetsmålen och göra dessa till delar av företagens affärer. Bland de företagsfrämjande aktörerna nämns därtill Science Park Gotland (inkubator), Business Sweden och Enterprise Europé Network.

Som nämndes ovan verkar det i nuläget inte finnas några specifika arenor eller mötesplatser för sociala företag och offentliga aktörer och heller inga kommunala företagsnätverk som syftar till att överbrygga traditionellt näringsliv och sociala entreprenörer. Regionalt finns ett Tillväxtråd vari representanter från arbetsmarknadsparter, näringsliv, ideell sektor, politik och myndigheter ingår. Mellan de sociala företagen finns heller ingen strukturerad samverkan och det saknas forum där sociala företag möter offentliga aktörer för att utveckla tjänster och produkter som svara mot de behov som myndigheterna ser.

Region Gotland ser sin roll som samordnande i utförandet av handlingsplanen, men inte nödvändigtvis styrande. För genomförandet kommer det bildas en styrgrupp som kommer sökas genom Tillväxtrådet, vari regionen kommer ha en ledande roll. Existerande sociala företag bereds plats i styrgruppen. Prioriteringarna har stort fokus på kunskapsutveckling och kan kopplas till två av regeringens utvalda strategiområden: 1) Behov och efterfrågan och 5) Utveckla kunskap och mötesplatser.

Region Gävleborg

I region Gävleborg har det under många år funnits ett arbete för att starta och utveckla ASF, i vilket Coompanion Gävleborg varit en drivande aktör, och sedan 2016 även Samordningsförbundet. Detta har resulterat i upparbetade kanaler för samverkan och erfarenhetsutbyte mellan ASF och offentliga verksamheter i kommunerna. Främst ingås avtal om arbetsträning och rehabilitering, men det finns också flera exempel på allmännyttiga tjänster som städ och caféverksamhet. I samverkan ingår arbetsförmedlingen, kommunernas arbetsmarknadsenheter, näringslivsavdelningar, ASF, Samordningsförbundet och Coompanion. Två kommuner har skrivit reserverade kontrakt och det finns exempel på sociala företag som vunnit s.k. vanliga upphandlingar med kommuner samt andra som ingått avropsavtal. IOP är inget som tas upp i varken handlingsplan eller genomförandeansökan.

Totalt finns 30 ASF i regionen, fördelat på 10 kommuner. De erbjuder tjänster och produkter från en mängd olika branscher, bl.a. hushållsnära tjänster, möbelreparationer, matbespisning och miljövård. I en kommun arbetar arbetslivsförvaltningen gentemot sociala företag med kompetensstöd, och i en annan finns fördjupad företagsrådgivning samt avhålls löpande dialogmöten mellan ASF och offentlig verksamhet. Dock finns inga övergripande regionala arenor eller mötesplatser för sociala företag/sociala entreprenörer och offentlig verksamhet. Det finns heller inga hubbar eller inkubatorer som riktar sig specifikt till sociala entreprenörer.

I den nuvarande RUS, *Nya Möjligheter*, beskrivs att all tillväxt och utvecklingsarbete ska äga rum inom ramen för hållbarhet: social, miljö och ekonomisk. Socialt företagande eller socialt entreprenörskap omnämns inte specifikt, men argumenterar för att socialt företagande kan härledas till två av strategins målområden: *Stärkta individer* och *Smart samverkan*. I den nya regionala innovationsstrategin, *Regional innovationsstrategi för smart specialisering*, lyfts ASF som en viktig resurs i arbetet med ett hållbart och inkluderande arbetsliv.

Andra insatser som pågår i regionen är; projektet Framsteg, som syftar till att skapa en förening för företagssamverkan mellan ca 12 ASF; ASF-akademin som drivs av Coompanion med finansiering från ESF; Innovationsklivet, som syftar till att skapa fler innovationer, stärkt konkurrenskraft och ökad sysselsättning. Finansieras av ERUF; Normklivet, som syftar till att kritiskt analysera hinder som kan finnas i det företagsfrämjandesystemet och i innovationsfrämjande metoder.

Region Gävleborg avser att inta en tydligt samordnande roll i det fortsatta arbetet med sociala företag och socialt entreprenörskap. De prioriteringar som gjorts kan kopplas till regeringens strategiområde två (2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen, tre (3) Finansiering och fem (5) Utveckla kunskap och mötesplatser. Kommande genomförandeprojekt kommer ägas av avdelningen för Arbetsmarknad och kompetens och en styrgrupp kommer bildas med representation från de sociala företagen.

Region Jämtland Härjedalen

I handlingsplanen framgår det tydligt att det finns en avsaknad av sociala företag i regionala och kommunala strategier och program för tillväxt och utveckling. Det saknas även tydliga lokala och regionala riktlinjer för hur det offentliga kan främja fler hållbara sociala företag, samt gemensamma regionala tolkningar för användandet av olika avtalslösningar mellan det offentliga och sociala företag. Det betyder att det skiljer sig en del mellan kommunerna i regionen, där några ligger mer i framkant i samverkan med sociala företag än andra. Under arbetet med framtagning av handlingsplan och genomförandeansökan har kunskapen höjts om de sociala företagens möjligheter att bidra till lösningar på olika samhällsutmaningar.

Östersund kommun har antagit en policy för socialt företagande. I övrigt finns det inte någon policy eller styrdokument för socialt företagande. Under 2019 kommer den nya regionala utvecklingsstrategin att tas fram och i detta arbete avser regionen att involvera de sociala företagen för att ta tillvara på deras unika kunskap och kompetens.

Totalt finns sex ASF fördelat på fyra av länets åtta kommuner. De arbetar med olika typer av tjänster, bl.a.; catering, lokalvård, arbetsträning och språkpraktik. Ett par kommuner är på gång med olika typer av insatser, ex. Åre kommun som har ett pågående projekt som syftar till att skapa sociala företag genom avknoppning av kommunal arbetsmarknadsverksamhet samt Östersund som slutit ett avtal liknande IOP med olika föreningar. Utöver ASF, finns ett drygt 80-tal kooperativa företag i regionen där den affärsmässiga verksamheten är ett medel för att uppnå ett eller flera specifika samhällsnyttiga mål. Vid upphandling finns ett gemensamt upphandlingskontor för alla länets kommuner.

Andra insatser som pågår i regionen är exempelvis Studieförbunden som arbetar med folkbildningsinsatser kring socialt entreprenörskap och Mittuniversitetet som bedriver utbildning i socialt entreprenörskap. Därutöver driver Åre kommun ett interregprojekt som syftar till att främja utvecklingen av socialt företagande i kommunen; regionen äger ett interregprojekt kallat SMICE, Samskapande Mittnordisk Innovationsarena för Cirkulär Ekonomi; Grönt center är ett leaderprojekt

med syfte att skapa möjlighet för företag inom gröna näringar att växa, och RESENS som är ett annat interregprojekt med aktörer från Tröndelag, Jämtlands- och Västernorrlands län.

Av handlingsplanen framgår det inte huruvida det finns specifika arenor eller mötesplatser för sociala företag, sociala entreprenörer och offentliga aktörer. Det framgår heller inte huruvida kommunerna har egna företagsnätverk för att stärka samarbete mellan traditionellt näringsliv och sociala företag/sociala entreprenörer.

Region Jämtlands genomförandeprojekt kan kopplas till två av regeringens strategiområden: ett (1) Behov och efterfrågan och två (2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen. I handlingsplanen motiverar de utförligt sina valda prioriteringar i relation till utvalda strategiområden. Arbetet kommer följas av en styrgrupp där näringsliv, sociala företag och offentliga aktörer finns representerade.

Region Jönköping

Region Jönköping fokuserar i framtiden på RUS på hållbar ekologisk, ekonomisk, social och kulturell utveckling. I denna ingår fyra delstrategier, där sociala företag och socialt entreprenörskap anses passa väl in i två: *Ett breddat näringsliv* och *Ett inkluderande samhälle*. Handlingsplanen pekar också på att det i arbetet med RIS har identifierats en avsaknad av mångfald och här ser man socialt entreprenörskap som ett angreppssätt för att ändra trenden. Socialt företagande och socialt entreprenörskap verkar alltså kunna kopplas tydligt till både RUS och RIS, men omnämns inte specifikt. Däremot finns en skrivning om samhällsentreprenörskap och sociala innovationer i den regionala folkhälsostategin, *Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv 2025*.

På kommunal nivå finns det på flera ställen en samverkan mellan kommunernas arbetsmarknadsenheter och ASF. Dock finns ingen formaliserad samverkan mellan kommunerna och sociala företag i bred bemärkelse. ASF finns representerade i sex av länets 13 kommuner. Tre kommuner har succesivt ökat tillämpningen och arbetet med upphandling med sociala hänsyn, en kommun har tagit fram policy angående IOP och initierat arbete för att skapa en överenskommelse mellan ideella föreningar och kommunen. Av handlingsplanen framgår det dock att flertalet kommuner i regionen inte har haft upppe frågan om upphandling med sociala hänsyn, reserverade kontrakt eller IOP. Detta menas grunda sig i en osäkerhet angående vad som är möjligt inom LOU samt en rädsla för reaktioner från näringslivet i stort.

Generellt diskuteras sociala företag och socialt entreprenörskap i olika s.k. stuprör: Kommunal Utveckling, som är ett nätverk för kommunernas arbetsmarknadschefer träffas; föreningen SofiJ, som är ett nätverk för ASF och Skoopi. Två regionala projekt lyfts som viktiga för att skapa nya mötesplatser: Starkare ASF och SIRU, *Social Innovation för Regional Utveckling*. Genom dessa projekt har kontakt skapats mellan sociala företag och övrigt näringsliv i regionen, dessa är dock inte formaliserade ännu utan sker i projektets regi.

I regionen pågår dessutom initiativ både vid Jönköping universitet och folkhögskolor, som dels har utbildningar i socialt entreprenörskap, dels involverar studenter i olika typer av aktiviteter kopplade till socialt företagande, socialt entreprenörskap och sociala innovationer. SIRU är ett centralt regionalt utvecklingsprojekt och som återkommande nämns i både handlingsplan och genomförandansökan. Projektet drivs av Coompanion i samverkan med Jönköping universitet och finansieras av region Jönköping och ERUF. Därutöver finns även ASF-akademien representerad i regionen, där åtta av regionens ASF deltar i insatsen; Start up Hub, som finansieras av Leader Linné och Sävsjö kommun och drivs av Individuell Människohjälp med fokus på nyanlända och socialt entreprenörskap; UF som

under 2019 för första gången ska dela ut pris till årets samhällsentreprenör; Trappsteget, som finansieras av ESF och är ett projekt som riktar sig till utrikesfödda kvinnor och fokuserar på socialt företagande; Jönköping universitet är ett av flera lärosäten som ingår i ett nationellt ESF-projekt för att etablera en nationell kunskapsplattform för social innovation.

Region Jönköping avser fokusera på kartläggningar, kunskapshöjande insatser och synlig-görande i kommande genomförandeprojekt. En referensgrupp kommer bildas, som främst ska fokusera på regionens prioritering ett (1). Utgångspunkten är att använda samma referensgrupp som idag återfinns inom SIRU. Utvalda prioriterade fokusområden kan kopplas till två av regeringens strategiområden: 1) Behov och efterfrågan, och 5) Utveckla kunskap och mötesplatser. Ambitionen är att arbetet kring social innovation och socialt entreprenörskap ska ges och ta plats i det ordinarie företagsfrämjande systemet.

Region Kronoberg

Enligt den handlingsplanen för Region Kronoberg är socialt företagande eller socialt entreprenörskap inte en del av nuvarande RUS, men detta avser man förändra genom att involvera sociala företag i det framtida strategiska utvecklingsarbetet.

Relationerna mellan sociala företag, däribland ASF, och offentliga aktörer är i nuläget bristfällig, värderar regionen. Därtill konstateras att kunskapen är låg och bristfällig, exempelvis när det gäller förståelse för drivkraft hos sociala entreprenörer eller frågor gällande upphandling. Här identifierar region Kronoberg omfattande utmaningar vilka adresseras i den handlingsplan som regionen tagit fram. I några kommuner pågår ett arbete med att ta fram policy för samverkan med sociala företag och i några kommuner omnämns socialt företagande i näringslivsstrategier. För nuvarande verkar det inte finnas upphandlingar med sociala hänsyn, reserverade kontrakt eller IOP i regionen eller kommunerna i regionen.

I regionen finns det sedan tidigare en överenskommelse med Coompanion i relation till samverkan med sociala företag, där Coompanion har en operativ roll genom samarbetsorganisationen ASF i Kronoberg som samlar 10 av länets ASF. Länets ASF finns i dagsläget endast i två kommuner, Växjö och Ljungby. Initiativ är på gång för att starta sociala företag i Älmhult, Alvesta och Markaryd. Enligt handlingsplanen finns en god samverkan mellan ASF i Kronoberg, regionen och Coompanion.

Andra initiativ i regionen är bl.a. att skapa ett nätverk av näringslivscheferna i kommunerna kallat Småland Business Region; SÖKA, ett projekt som drivs av Coompanion och arbetsförmedlingen och som syftar till ökad kunskap och samverkan mellan arbetsförmedlingen och ASF i länet; Grimslövs folkhögskola startade under hösten 2018 en utbildning för verksamhetsledare i sociala företag; Social innovation camp, ett projekt som drivs av Coompanion där studenter från Linnéuniversitetet omsätter olika case till affärsidéer.

I det kommande arbetet finns en tydlig rollfördelning, där region Kronoberg intar en strategisk position medans Coompanion ska fokusera på det operativa. Handlingsplanens prioriterade områden kan kopplas till två av regeringens strategiområden: 1) Behov och efterfrågan och 2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen.

Region Norrbotten

Region Norrbottens olika strategiska dokument och policys för regional utveckling har i allt större utsträckning de senaste åren lyft upp socialt entreprenörskap, initiativ och innovationer. Aktörer som kan representera sociala företags perspektiv anses viktiga, och involveras därför i de olika processerna. I

gällande RUS pekas ASF och socialt entreprenörskap ut som viktiga bitar för att möta arbetsmarknadens aktuella utmaningar. Samtidigt har man i den nya RIS (på remiss hösten 2018), valt att lyfta sociala innovationer i den generella beskrivningen av strategin, vilket skapar plats för sociala innovationer inom alla strategins områden.

Under hösten 2018 togs det också fram en ny handlingsplan för regionens folkhälsostrategi, i vilken det ingår aktiviteter för att bl.a. utveckla fler IOP och underlätta Coompanion Nords arbete med ASF. Exakt hur många IOP som ingåtts framgår inte av handlingsplanen, däremot ger man exempel på en IOP som ingåtts mellan Bodens kommun och SKPF avdelning 220 (pensionärsorganisation) om möte med nyanlända som fått kommunplacering i Boden på tågstationen.

Gällande upphandling finns det på regional nivå Norrbottens Handelskammars upphandlingsråd med representanter från upphandlande myndigheter och leverantörer. Samtidigt deltar regionen samt ett par kommuner i olika typer av nationella upphandlingsnätverk, bl.a. via SKL. I regionen finns också exempel på sociala entreprenörer som vunnit offentlig upphandling med eller utan sociala kriterier. Ett reserverat kontrakt har ingåtts som ett resultat av SAN-projektet (Socialt affärsperspektiv i Norrbotten 2017-2018). Projektet prioriterade ett brett arbete med upphandling och avtal, genom att bl.a. informera, utbilda och sprida goda exempel.

Det finns en positiv syn på socialt företagande i de kommuner som regionen haft kontakt med i arbetet med handlingsplanen. De flesta kommuner jobbar också med sociala kriterier vid upphandling, specifikt arbetsrättsliga villkor och jämställdhetskriterier, men omfattningen varierar beroende på den politiska viljan. Luleå kommun deltog i SAN-projektets aktiviteter och har efterföljande initierat fortsatt samverkan.

I region Norrbotten finns ett brett utbud av sociala företag, entreprenörer och initiativ. Det finns flera exempel på samverkan mellan sociala företag och näringsliv, bl.a. Länstrafiken Norrbottens och Entrévärdarna, Jernhusen och FourM, Sömnadskollektivet och Coop Norrbotten. För att skapa fler samarbeten behövs fler gemensamma arenor och mötesplatser mellan de sociala företagen, det traditionellt näringslivet och offentliga aktörer.

Socialt entreprenörskap diskuteras på olika plattformar i regionen bl.a. i det regionala folkbildningsrådet och i SEÖN, Social Ekonomi i Övre Norrland, som är en regionsövergripande plattform för organisationer inom civilsamhället i strategiska frågor.

Andra initiativ i regionen är bl.a. St Mary, ett projekt som drivs av Svenska kyrkan i samverkan med arbetsförmedlingen och Luleå Tekniska universitet, och SEMPRES, ett Interreg Baltic Sea projekt som drivs av Coompanion, Region Norrbotten samt länsstyrelsen.

Region Norrbottens fokus i det kommande genomförandeprojektet handlar mycket om att stärka de sociala företagen, utveckla samverkan på tvärs av sektorer och nivåer samt de företagsfrämjande insatserna. Under projektet kommer en referensgrupp med bl.a. viktiga aktörer som på olika sätt arbetar med socialt företagande bildas. Utifrån de prioriteringar som regionen har valt ut och de aktiviteter som planeras, kan rollen förstås som samordnande. De utvalda prioriteringarna i handlingsplanen kan kopplas till tre av regeringens strategiområden: 2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen, 3) Finansiering och 5) Utveckla kunskap och mötesplatser.

Region Skåne

I Region Skåne finns en överenskommelse mellan den idéburna sektorn och regionen, "Överenskommelse Skåne". Länsstyrelsen är också ansluten till överenskommelsen, och

kommunförbundet Skåne, migrationsverket, arbetsförmedlingen och försäkringskassan utgör adjungerade parter i styrgruppen. Den är först i sitt slag och har bidragit till att socialt företagande, socialt entreprenörskap och social innovation finns med i RUS. På kommunal nivå finns det i viss utsträckning policy och handlingsplaner rörande ASF, men mer sällan för socialt företagande ur ett bredare perspektiv. Processer har också påbörjats i några kommuner för överenskommelser om samverkan kring socialt företagande eller andra former av strategiska partnerskap.

I det regionala utvecklingsprojektet Social Innovation Skåne, som avslutades 2018 anordnades utbildnings- och kunskapshöjande insatser för kommunerna i bl.a. frågor om upphandling, samverkan och partnerskap med sociala företag. Totalt deltog ca 300 sociala företag, varav ca 15-tal ASF, också i projektets olika aktiviteter. De olika initiativen och projektinsatserna har ökat intresset för IOP i regionen och ett stigande antal kommuner och idéburna organisationer ingår partnerskap med varandra för att gemensamt driva olika typer av sociala initiativ och verksamheter. Samtidigt finns det fortfarande ett stort behov av kunskapshöjning, stöd, rådgivning och erfarenhetsutbyte när det gäller upphandling med sociala hänsyn, reserverade kontrakt eller IOP. Det finns en stor variation i hur olika kommuner samverkan med sociala företag.

Under de senaste åren har flera projekt och initiativ skapats som rör socialt företagande, bl.a.; *Social Innovation Skåne*, finansierat av ERUF; *Fler växande ASF i Skåne*, finansierat av Tillväxtverket; *Social Innovationsledning i Skåne*, finansierat av Vinnova; samverkansprojekt med syfte att etablera nationell kunskapsplattform om social innovation, finansierat av Vinnova samt *SoPact*, finansierat av ERUF.

Det finns en begränsad samverkan mellan sociala företag och näringslivet, även om det finns flera goda exempel; Yallatrappan och IKEA, samt Stena Fastigheters samverkan med sociala företag i region inom ramen för företagets fokus på hållbarhet. Mötesplatsen för social innovation vid Malmö universitet är en nationell kunskapsnod för social innovation och samhällsentreprenörskap, och en viktig arena i regionen.

Region Skåne har en lång och stor erfarenhet av att driva stora strategiska utvecklingsprojekt och kommer i det fortsatta arbetet fokusera på att bygga upp en plattform mellan offentliga aktörer, privat näringsliv, idéburen sektor och akademien – från vilken olika typer av aktiviteter och samverkan är tänkt att utgå. Det operativa arbetet, som ligger till grund för det strategiska, kommer till stor del skötas av Coompanion och NÄTVERKET – Idéburen sektor Skåne. Övergripande kommer många olika aktörer att involveras, då det är en förutsättning för att bygga en regional plattform. Handlingsplanens utvalda prioriteringar kan kopplas till två av regeringens strategiområde: 1) Behov och efterfrågan, 2) Stärkt företags- och rådgivningskompetensen, och 5) Utveckla kunskap och mötesplatser.

I prioriteringarna ingår att prova på BID som modell för landsbygdsutveckling.

Region Stockholm

Stockholmsregionens utmaningar i förhållande till en hållbar regional tillväxt beskrivs bl.a. i två regionala styrdokument: Stockholms län 2025+ och RUF 2050. Styrdokumentet beskriver utmaningar för företag i stort, men socialt företagande eller socialt entreprenörskap omnämns inte alls. Någon policy om socialt företagande eller socialt entreprenörskap omnämns varken i genomförandeansökan eller handlingsplan. Under 2019 ska arbete påbörjas med en heltäckande näringslivs- och tillväxtstrategi.

I regionen finns vissa offentliga aktörer som samverkar med sociala företag/ideella organisationer både genom IOP och genom upphandling. Samordningsförbunden identifieras som en viktig aktör i detta

arbete. I nuläget saknas en god överblick över de sociala företagen och entreprenörerna i regionen, vilket därför är en del av genomförandeprojektets prioriterade områden (1).

Offentliga aktörer, framförallt kommunerna, verkar inte ha utvecklat ett sammanhållet arbete kring socialt företagande och socialt entreprenörskap enligt handlingsplanen. Samtidigt upplevs samverkan mellan offentliga aktörer och sociala företag inte som systematisk. Kommunernas arbete nämns inte mer specifikt i genomförandeansökan eller handlingsplan.

Det finns flera initiativ och projekt i regionen kopplade till socialt företagande och socialt entreprenörskap, exempelvis de två ESF-finansierade projekten Kugghjulet och MIA, samt ett Vinnova-finansierat projekt, Care of business Social Innovation (CoB 2.0). Därutöver finns flera regionala organisationer som bl.a. riktar sig mot sociala entreprenörer, exempelvis Norrskan House, Coompanion, Samordningsförbunden, Impact Hub, SE-Forum, Subtopica och Start up Stockholm.

Av handlingsplanen och genomförandeansökan framgår det inte huruvida det finns specifika arenor eller mötesplatser för just sociala företag, sociala entreprenörer och offentliga aktörer. Det framgår heller inte huruvida kommunerna har egna företagsnätverk för att stärka samarbete mellan traditionellt näringsliv och sociala företag/sociala entreprenörer.

Region Stockholm har valt att fokusera på tre områden som de benämner: Samla, Mäta och Nätverk. Sammanfattningsvis handlar det om kunskapsökning både på regional och lokal nivå, testa mätverktyg samt skapa nätverk med offentliga aktörer. De utvalda prioriteringarna och dess aktiviteter kan kopplas till alla fem av regeringens strategiområden.

Region Sörmland

Region Sörmland har inte tidigare arbetat aktivt med främjande av socialt företagande. Begreppen återfinns heller inte i varken regionala eller kommunala strategier. Detta anses bero på brist på goda exempel och/eller vilja från offentliga beslutsfattare.

Det framgår också av handlingsplanen att upphandling med sociala hänsyn, reserverade kontrakt eller IOP:er osv är möjligheter som inte utnyttjats i någon större utsträckning inom regionen eller kommunerna. Dock har Stadsmissionen Eskilstuna tagit fram ett IOP-program för ideella organisationer. I flera kommuner pågår trevande insatser med att utveckla partnerskap.

Det är varierande bland kommunerna, huruvida socialt företagande ses som en resurs och är en aktuell fråga. I några kommuner finns olika typer av samarbeten, exempelvis ett byggkluster i Nyköping för lärlingsplatser. Under det kommande arbetet kommer regionen främst arbeta i samverkan med tre pilotkommuner: Eskilstuna, Nyköping och Gnesta, då det redan finns påbörjade initiativ i dessa kommuner. Samverkan kommer även ske med andra kommuner, där intresse och initiativ finns.

Andra initiativ i regionen är ASF-akademien, som drivs av Coompanion och ansökan har inlämnats till Vinnova för att utveckla inkubatorer för sociala initiativ. Det finns flera olika initiativ som på olika sätt jobbar med samhällsnyttiga frågor, exempelvis mat, hantverk, kreativa näringar osv. i regionen.

Region Sörmlands fokus är kortfattat kunskapshöjande insatser på olika nivåer och underlätta samhällsnyttigt företagande. De utvalda prioriteringarna kopplar an till två av regeringens strategiområden: 1) Behov och efterfrågan, och 2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen. Under kommande projekt kommer en projektorganisation skapas med aktörer från olika sektorer.

Region Uppsala

I nuläget finns det inga regionala styrdokument som reglerar regionens arbete i frågor som rör socialt företagande eller socialt entreprenörskap. Den RUS som finns är framtagen i bred samverkan med kommuner, näringsliv, civila samhället och dess organisationer. Socialt företagande och socialt entreprenörskap berörs inte på ett tydligt sätt i strategin, däremot tas den ideella sektorn upp i två sammanhang.

På kommunal nivå har Uppsala kommun varit drivande i frågor som rör socialt företagande och socialt entreprenörskap, vilket har fört till att riktlinjer har tagits fram under 2016. Som ett steg i detta arbete håller man nu på att ta fram en handlingsplan med utgångspunkt i riktlinjerna. Övriga kommuners arbete med socialt företagande förtydligas inte vidare i handlingsplanen eller genomförandeansökan.

I regionen finns ett gemensamt forum för erfarenhetsutbyte mellan upphandlare, Uppsam. Enligt handlingsplanen är det oklart om detta forum kan fungera som en långsiktig lösning för kompetensutveckling på området. Det finns en uttryckt vilja och efterfrågan på just en kunskapshöjning om sociala hänsyn, reserverade kontrakt och IOP hos upphandlarna i regionen och Uppsala kommun. Inom regionen har det enligt handlingsplanen upprättats ett fåtal IOP med sociala företag.

Inga övriga insatser eller projekt som berör sociala företag finns för närvarande i regionen, enligt handlingsplanen. Det saknas också strukturer för samverkan, arenor och mötesplatser mellan aktörer från olika sektorer. De nätverk som finns är mer interna inom olika sektorer.

Region Uppsala siktar på att långsiktigt inta en ledande roll i arbetet med sociala företag. Detta vill man markera tydligt genom att etablera en funktion för socialt företagande inom regionen. Det kommande arbetet handlar främst om kunskapshöjande insatser, ur ett brett perspektiv, samt effektmätning. De utvalda prioriteringarna med tillhörande aktiviteter kan kopplas till tre av regeringens strategiområden: 1) behov och efterfrågan, 2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen, samt 4) Tydliggör och mät effekterna.

Västra Götaland regionen

Västra Götalands RUS, VG2020, innefattar insatser för ett gott företagsklimat som skapar förutsättningar för socialt företagande. Strategin tar dock inte upp några specifika insatser för socialt företagande. De fyra kommunalförbunden i regionen har tagit fram genomförandeplaner för den regionala utvecklingsstrategin.

I regionen finns ett program för social ekonomi med det övergripande målet att främja den sociala ekonomin och dess aktörer samt stärka den sociala ekonomins roll för tillväxt och utveckling. 2014 slöts en överenskommelse mellan regionen och den sociala ekonomins organisationer. Denna har fört till att ett antal IOP mellan regionen och organisationer, däribland sociala företag. Även ett par kommuner har slutit IOP med den sociala ekonomin, och Göteborgs stad och Vänersborg kommun har genomfört reserverade upphandlingar. Samverkansområden för ingångna IOP handlar bl.a. om ensamkommande, hemlösa, språkträning och friskvård för personer med psykisk funktionsnedsättning. I relation till näringslivet, har även flera IOP som inkluderar fastighetsbolag slutits.

Det finns ett intresse för de nya möjligheter som förändringarna inom LOU har fört med sig. Olika insatser har genomförts i kunskapshöjande syfte med offentliga aktörer, men det finns fortfarande en osäkerhet kring de olika typer av upphandling som nu är möjliga.

I kommunernas strategiska dokument förekommer inte sociala företag i bredare mening. Däremot finns det i sex av kommunerna (Göteborg, Karlsborg, Sotenäs, Tidaholm, Töreboda och Vänersborg) policydokument rörande ASF. I ett antal kommuner finns också direkta satsningar för att stödja etableringen av ASF, och Göteborgs stad har även en strategi för ASF. Generellt har Göteborg stad flera insatser, inklusive ett program, och arbetar aktivt med både socialt företagande, socialt entreprenörskap och social innovation. Dessutom finns liknande överenskommelser som den regionen slutit, finns även i tre kommuner (Göteborg, Uddevalla och Borås) och i flera kommuner finns det processer för en strukturerad samverkan. Ofta finns en naturlig samverkan mellan kommunerna och de ASF som finns i kommunen.

Andra projekt och initiativ som berör socialt företagande i regionen är bl.a.: STAR, som drivs av GU Ventures; One Stop Future Shop, finansierat av ERUF, och Stadslandet, ERUF finansierat projekt i Göteborg.

I regionen finns det många olika typer av nätverk och arenor för olika aktörer. I Göteborg finns Forum för samverkan, enligt den överenskommelse som finns mellan staden och civilsamhällets organisationer. Här diskuteras och skapas nya lösningar på samhällsutmaningar, och här möts offentliga aktörer med representanter från civilsamhällets organisationer. En bredare arena som riktar sig till sociala företag, sociala entreprenörer och offentliga aktörer verkar inte finnas i nuläget. Samverkan mellan sociala företag och näringsliv är ofta i stor utsträckning kopplade till CSR-arbete. Det framgår inte av handlingsplanen eller genomförandansökan, huruvida kommunernas egna företagsnätverk arbetar med att stärka samarbetet mellan traditionellt näringsliv och sociala företag/entreprenörer.

Västra Götalandsregionen kommer i genomförandeprojektet att stå för samordning av handlingsplan och aktiviteter, vilka kommer genomföras i nära samverkan med involverade parter. Fokus för projektet är att vidga marknaden för sociala företag, dels gentemot offentliga aktörer men även mot traditionellt näringsliv. De utvalda prioriteringarna och dess aktiviteter kopplar an till fyra av regeringens strategiområden: 1) Behov och efterfrågan, 2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen, 3) Finansiering, och 4) Tydliggör och mät effekterna.

Region Västerbotten

Under 2019 kommer Region Västerbotten att påbörja arbetet med att ta fram en ny RUS. I den nuvarande RUS för Västerbotten 2014-2020 finns social ekonomi med som begrepp och i de olika strategiområdena omnämns bl.a. socialt entreprenörskap. En policy för samhälls-entreprenörskap har antagits i Skellefteå kommun. För nuvarande finns ingen policy på regional nivå.

Det finns flera IOP mellan Umeå kommun och olika organisationer, bl.a. gällande ett akutboende för hemlösa. Skellefteå kommun har också ingått IOP. Generellt saknas det enligt handlingsplanen kunskap om olika upphandlingsmöjligheter som reserverade kontrakt, sociala hänsyn och IOP hos flera aktörer; offentliga, ideella och privata. Handlingsplanen och genomförandansökan tar inte upp några IOP som slutits med regionen som part.

Hur arbetet gentemot sociala företag ser ut i kommunerna varierar, men Umeå och Skellefteå lyft fram som exempel på kommuner som tagit en tydlig viljeriktning genom olika beslut och en mängd aktiviteter. Exempelvis finns ett systematiskt arbete för upphandling med sociala hänsyn i Umeå kommun, och i Skellefteå kommun finns ett företagsnätverk kopplat till ett samverkansråd i kommunen, där företrädare från privat och offentlig sektor tillsammans med ASF arbetar med att konkretisera kommunens policy för samhällsentreprenörskap. Samverkansrådet består av kommunledningen,

näringslivskontoret och nämndordförande för gymnasienämnden, under vilken arbetsmarknadsenheten ligger.

Andra projekt och initiativ i regionen är bl.a. Sharing Cities, som drivs av Coompanion och två projekt som drivs av Region Västerbotten; SIKT och INFÖRSIKT – dessa involverar flera av regionens kommuner.

I handlingsplanen nämns olika typer av nätverk, med inte någon direkt arena eller mötesplats för sociala företag, sociala entreprenörer och offentliga aktörer.

Region Västerbottens fokus är att forma stödstrukturer för sociala företag och sociala entreprenörer. Regionen kommer ha rollen som projektägare, Coompanion projektledare och en styrgrupp kommer bildas. De utvalda prioriteringarna kan kopplas till två av regeringens strategiområden: 1) Behov och efterfrågan, och 2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen.

Region Västernorrland

Region Västernorrland är en region med stora avstånd och detta skapar utmaningar för både offentliga och privata aktörer att lösa behov på orter som ligger långt ifrån centralorterna. Här lyfter handlingsplanen att det finns en stor potential i det sociala entreprenörskapet.

I handlingsplaner kopplade till den nuvarande RUS, omnämns social innovation som ett fokusområde i ett av målen som bl.a. handlar om innovation kopplat till samhällsutmaningar och alternativa finansieringsmöjligheter. Arbetet med att ta fram en ny RUS har påbörjats och här ses en potential att lyfta in sociala företag, entreprenörer och innovation på ett tydligare sätt bl.a. genom kommande projekt. Regionen har i nuläget ingen politiskt förankrad strategi eller policy rörande socialt entreprenörskap.

2017 tecknade regionen en överenskommelse med den idéburna sektorn. Denna har fört med sig en arbetsgrupp med representanter från den ideella sektorn, där regionen har en sammankallande roll. Sedan överenskommelsen har få nya avtal tecknats mellan regionen och den idéburna sektorn. Ett av de som har slutits handlar om ett kriscenter på Vårsta diakoni.

Kommunerna och regionen arrangerar varje år Upphandlingsdagen, dit företag, upphandlare och lokala utvecklingsaktörer bjuds in för kunskapsutbyte och nätverkande. Upphandling med sociala hänsyn är inte något som tagits upp hittills och verkar inte användas mycket i kommunerna. Reserverade kontrakt anses enklare att komma igång med, och är något som kommunerna redan använder sig av. Bland kommunerna har Sundsvalls kommun samverkan mellan upphandlingsenheten och arbetsmarknadsenheten genom kommunens controller för social upphandling.

Det finns ett pågående arbete ute i många kommuner kring socialt företagande och socialt entreprenörskap. Flera kommuner i regionen arbetar exempelvis med handlingsplaner som ett steg i att genomföra den nationella strategin för att stärka socialt entreprenörskap. I Timrå finns en policy/överenskommelse för idéburen verksamhet och Härnösands kommun har en policy för hållbar välfärd.

I handlingsplanen och genomförandeansökan framgår det inte huruvida det finns specifika arenor eller mötesplatser för sociala företag, sociala entreprenörer och offentliga aktörer i regionen eller kommunerna, utom den arbetsgrupp som bildats efter överenskommelsen mellan regionen och den idéburna sektorn. Det framgår heller inte om kommunernas egna företagsnätverk arbetar med att stärka samarbetet mellan traditionellt näringsliv och sociala entreprenörer.

Andra projekt och initiativ i regionen är bl.a. två Leaderprojekt där Mikrofonderna bildar en finansierings- och rådgivningsplattform 2017-2019; SPRINT, samverkansprojekt regional innovation och tillväxt där BizMaker är projektägare; The Yes Way, Ideon i Lund är projektägare och BizMaker ingår, och ASF-akademin.

Region Västernorrlands fokus i kommande projekt handlar om ett fördjupat strategiskt ledningsarbete genom bl.a. framtagande av en strategi med tillhörande handlings- och aktivitetsplan samt skapandet av ett regionalt strategiskt nätverk. De utvalda prioriteringarna kan kopplas till två av regeringens strategiområden: 1) Behov och efterfrågan, och 5) Utveckla kunskap och mötesplatser.

Region Västmanland

Det har beslutats politiskt att en överenskommelse mellan Region Västmanland och den idéburna sektorn ska göras. I nuläget finns det heller inga övergripande regionala strategier eller policy för socialt företagande. Ibland förekommer formuleringen i andra strategier eller styrdokument, och då avses ofta ASF.

På lokal nivå finns det överenskommelser om principer och handlingsplan för samverkan mellan kommun och civilsamhället (Sala, respektive Västerås kommun). De flesta kommuner har dock inga avtal med sociala företag i dagsläget. Ett undantag är Västerås som tecknat en IOP och är den kommun med flest ASF i regionen.

I relation till upphandling, delar regionen inköpsenhet med Landstinget Sörmland. Vid tillfället som handlingsplanen skrevs, upphandlade inte enheten med sociala företag. Kommunerna och regionen planerade heller inte upphandling av sociala företag.

Andra projekt och insatser i regionen är bl.a.: Take Off, ESF-finansierat samverkansprojekt; Cross over Free Space, ERUF-finansierat projekt med Västerås stad som projektägare, och Framsteg, ERUF-projekt som involverar flera regioner och drivs av Coompanion.

I nuläget finns olika typer av nätverk, råd och grupperingar som på olika sätt berör socialt företagande och/eller socialt entreprenörskap. Huruvida dessa fungerar som arenor eller mötesplatser för socialt företagande, socialt entreprenörskap och offentliga aktörer framgår inte av handlingsplan och genomförandebeslut. Det framgår heller inte om kommunernas egna företagsnätverk arbetar med att stärka samarbetet mellan traditionellt näringsliv och sociala entreprenörer.

Regionen har stor erfarenhet av att driva stora regionala utvecklingsprojekt. Kommande projekt genomförs som ett samverkansprojekt med Coompanion och Västerås Science Park. Fokus är på synliggörande av sociala företag och sociala entreprenörer, olika typer av kunskapshöjande insatser samt samverkan. De utvalda prioriteringarna och deras tillhörande aktiviteter kan kopplas till alla fem av regeringens strategiområden.

Region Örebro

Region Örebro har under 2018 tagit fram en ny RUS, i vilken frågor om socialt företagande och socialt entreprenörskap har tydliggjorts. Flera regionala handlingsplaner har utvecklats i anslutning till strategin, och en som också tydligt lyfter socialt företagande och socialt entreprenörskap är "Handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021". Därutöver har en förvaltningsgemensam arbetsgrupp bildats inom förvaltningen regional utveckling, för att sprida samtalet ut till de olika verksamhetsområdena och på så sätt göra frågan mer konkret.

I handlingsplanen och genomförandeansökan nämns inte IOP:er specifikt. När det gäller avtal mellan offentliga aktörer och de sociala företagen handlar det i stor utsträckning om placering för arbetsträning och rehabilitering. Regionen har under senare tid aktivt börjat använda möjligheten till sociala hänsyn vid upphandling. Det har redan fört till en direktupphandling och ett reserverat kontrakt med två olika sociala företag. En översyn ska göras för att säkerställa att regionen löpande ställer krav om sociala hänsyn. Regionen anordnar även seminarier om sociala hänsyn där sociala företag bjuds in.

Kommunernas upphandlare träffas regelbundet med upphandlare från regionen för erfarenhetsutbyte. Det finns en stor variation mellan kommunerna i arbetet med sociala företag och socialt entreprenörskap. I vissa kommuner saknas resonemanget nästan helt, medan det i andra lyfts fram tydligt. Strategiska överväganden om sociala företag och socialt entreprenörskap finns med i olika kommunala strategier och program.

Andra projekt och initiativ i regionen är bl.a.: REVES, en europeisk samarbetsorganisation för social ekonomi; RaiSE, ett projekt som finansieras av Interreg Europé, och regionen har även en representant i EU:s expertgrupp för social ekonomi och socialt företagande (GECES).

Partnerskapet för social innovation är en viktig arena för frågor om social innovation och socialt företagande. I partnerskapet ingår företrädare från offentliga aktörer, civilsamhällets organisationer samt andra.

I övrigt är kontaktytorna generellt begränsade i regionen, och det finns en ambition att ”bygga ihop” olika nätverk och grupper för att öka synligheten och samarbetet.

Region Örebros kopplar på ett tydligt sätt sina utvalda prioriteringar till tre av regeringens strategiområden: 2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen, 4) Tydliggör och mät effekter, och 5) Utveckla kunskap och mötesplatser. I kommande projekt kommer regionen ha en strategisk roll och projektet kommer genomföras i samverkan med Coompanion. Arbetet genomförs av en projektorganisation och till denna kommer även en styrgrupp och referensgrupp kopplas.

Region Östergötland

Region Östergötland har under 2018 påbörjat arbetet med att ta fram en ny RUS, samt pågår ett arbete med revidering av RUP. I handlingsplanen lyfts en skrivning fram från ett styrdokument, om att regionen ska stötta ASF i regionen i relation till personer som står långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden.

I handlingsplanen och genomförandeansökan tas upphandling och IOP:er upp i väldigt liten utsträckning. Det framgår att det finns avtal mellan offentliga aktörer och ASF, men vilken utformning dessa har nämns inte specifikt.

I kommunerna och i regionen har tidigare fokus främst varit ASF. Det har genomförts flera projekt som berört ASF på olika sätt, och som har fört utvecklingen av lokala och regionala ASF framåt – bl.a. har det bildats nya ASF, nätverk osv. Det ser olika ut i olika kommuner, och vissa är inte riktigt engagerade i frågan ännu medan en annan exempelvis har tagit politisk ställning för att stödja befintliga ASF.

Andra projekt och insatser som i regionen är bl.a.: Framsteg, ERUF-finansierat projekt; ASF-akademin, ESF-finansierat projekt, och Right Agenda Acceleration, Vinnova-finansierat projekt.

Region Östergötland kommer att dela ansvaret för det kommande projektets olika aktiviteter och insatser mellan två enheter inom regional utveckling. De utvalda prioriteringarna kan kopplas till 4 av regeringens strategiområden: 1) Behov och efterfrågan, 2) Stärk företags- och rådgivningskompetensen,

3) Finansiering, och 5) Utveckla kunskap och mötesplatser. Regionen kan sägas få en samordnande roll, och där mycket beror på samverkan med övriga involverade parter.

Avslutning

Sammanfattningsvis finns det en stor variation bland regionerna i frågor gällande socialt företagande och socialt entreprenörskap. Även om skillnaderna kan vara stora, både mellan regioner och bland kommuner i samma region, finns det ett tydligt och uttalat intresse för att fördjupa sig och arbeta mer med frågorna.

Det finns otroligt många olika initiativ som syftar till att skapa samhällsnytta runt om i kommuner och regioner. Dessa identifieras inte alltid som sociala företag eller som socialt entreprenörskap, och bör kanske heller inte göra det. Dock finns det en stor osäkerhet om begreppet och hur det kan tolkas.

I de allra flesta handlingsplaner och genomförandeansökningar poängterar regionerna vikten av att involvera sociala företag och socialt entreprenörskap för att kunna möta de samhällsutmaningar som finns, och de man ser på längre sikt.

Referenser

Regeringens strategi för sociala företag

Utlysningstext för handlingsplanerna. Tillväxtverket

Utlysningstext för genomförandeprojekten. Tillväxtverket

Regionernas handlingsplaner

Regionernas genomförandeansökningar